

LANDSFORENINGEN LEVENDE HAV

The Danish Society for A Living Sea

1

**Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.
Til Folketinget, Christiansborg
1240 København K
Til Fødevareudvalgets medlemmer**

Vi opfordrer Folketinget til at tage denne sag og redegørelse til efterretning ved at afvise regeringens forslag til ny fiskeripolitik. En privatisering af fiskekvoterne løser ikke fiskeriets problemer, og forslaget om at tildele fartøjerne deres individuelle kvoter ved brug af det historiske fiskeri, er dybt uretfærdigt og det strider mod den almene retsfølelse.

Med venlig hilsen
For Levende Hav

Kurt Bertelsen Christensen
Formand for Levende Hav
Ferring Strand den 14/9 2005

Åbent brev til den danske regering. September 2005

Vedr. fremtidens fiskeripolitik og regulering

Landsforeningen Levende Hav¹ opfordrer regeringen til at ændre dets fiskeripolitiske grundlag², da det ødelægger strukturen i dansk fiskeri, uden at løse de problemer der styrer fiskeriet i dag. Den vigtigste passus i regeringsgrundlaget er: "*den enkelte fiskers mulighed for at erhverve og sammenlægge kvoter*".

Fødevareministeriet er ved at udmønte det fiskeripolitiske grundlag i omsættelige kvoteandele, kaldet "Fartøjskvoteandele" (FKA)³: En model, hvor den enkelte fartøjssejer kan vælge individuelle kvoter som kan omsættes med fartøjet. Tildelingen af de individuelle kvoter sker ved brug af en historisk model, som tildeler de enkelte fartøjer deres kvoter efter de enkelte fartøjers fiskeri de foregående fem år.

FKA-modellen omhandler det demersale fiskeri⁴. I det pelagiske⁵ fiskeri foregår der forsøg med individuelle omsættelige kvoter (IOK). Resultaterne fra det pelagiske forøg skal evalueres inden 2007 for en eventuel forlængelse eller afslutning. FKA-modellen er ikke, som eksperimentet med IOK i det pelagiske fiskeri, et åremåls afgrænset forsøg. FKA er helt konkret en model, hvor samfundet overdrager samfundets ejendom til private borgere. Hvis samfundet senere vil inddrage disse ressourcer, så skal der sandsynligvis betales erstatning til ejerne af kvoterne. FKA-modellen er således ikke noget eksperiment, men et privatiseringsprojekt, hvor fiskerne overdrages værdier, som de som privatpersoner kan omsætte, udlåne, belåne osv.

Levende Hav har givet mange begrundelser for at FKA-modellen er en dårlig regulering, og disse begrundelser tager alle udgangspunkt i tre vigtige elementer, som forudsættes i modellen:

1. FKA-modellen vil smadre partsfiskeriet⁶, den form for fiskeri som udgør rygraden i det demersale danske fiskeri. Partsfiskerforholdet er meget forskelligt fra et lønarbejde. Partsfiskerne f.eks. opfatter sig selv som havende ligeså stor ret til fiskeri som skipperne og derfor også ligeså meget ret til værdierne i FKA-modellen. Denne selvopfattelse har intet med socialisme eller andre former for politiske retfærdigheds systemer at gøre – det er simpelthen sådan det er inden for den livsform der besjæler partsfiskeriet. Hvis det er vanskeligt at forstå, så kan det tilføjes, at under begrebet ”fisker” findes der mange kategorier. Der er fiskere som er ansatte på de store pelagiske trawlere og så er der partsfiskerne i hovedparten af det demersale fiskeri. Og der er en verden til forskel på disse to typer af fiskere. IOK er måske muligt i det pelagiske fiskeri, det vil forsøget også afdække. Men FKA-modellen i det demersale fiskeri, kommer aldrig til at virke fornuftigt sammen med et partsfiskeri.
 - a. Et eksempel fra Limfjorden i det pelagiske IOK forsøgsfiskeri taler for sig selv (fiskeriet på Limfjorden, også efter sild og brisling, er partsfiskeri). To yngre partsfiskere vil gerne overtage det fartøj de har fisket på i flere år, fra den gamle skipper. Det kan de også, men nu skal de betale flere millioner for de kvoter de har været med til at opbygge i fartøjet. Selv om de måske kan låne de mange millioner i banken, så vil de ikke, fordi de ser det som et dybt uretfærdigt system, som de ikke vil overtage.
2. FKA-modellen støtter og bevarer det historiske fiskeri, som er årsagen til de problemer som styrer fiskeriet i dag, og modellen er ikke noget opgør med de historiske fiskeripolitiske fejltagelser og derfor vil problemerne i fiskeriet også fortsætte.
 - a. Fødevarerministeren siger bl.a. at, FKA-modellen vil mindske udsmidet af fisk, dvs. udsmidet af fisk som enten er for små, eller som fartøjet ikke har kvoter til eller som fartøjet udsmider fordi de store fisk giver flere penge. Det gør FKA-modellen ikke, for modellen indeholder ikke det nødvendige sæt spilleregler og fiskerikontrol til havs.
3. FKA modellen er en dårlig model fordi modellen skaber splittelser i de enkelte havne også inden kystfiskeriet.
 - a. Når fartøjsejer A og fartøjsejer B fra samme havn, hver har modtaget deres FKA og A har fået 130 tons torsk ved brug af en ulovlig stor motor og omskrivninger af fisk til såkaldte ”kvotejoller” og fartøjsejer B har fået 30 tons ved et lovligt fiskeri, så er det en helt ny sandhedens time for fartøjsejer B. (Det er et konkret eksempel og blot et af mange eksempler). I denne sag har fisker B gentagende gange gjort fiskerikontrollen opmærksom på de forhold. Fiskerikontrollen svar har været ”Glem det, vi kan ikke gøre noget ved det”.

Regeringens fiskeripolitiske rådgivere og embedsmænd **ved**, at meget store dele af fartøjernes historiske fiskeri ikke er optjent på et lovligt fiskeri. Når de alligevel ikke fraråder regeringen at introducere denne FKA model, så kan det bl.a. hænge sammen med, at rådgiverne og embedsmændene vurderer, at ”fiskerne nok falder til patten”, også i denne sag. Fiskerne har det jo med at råbe op, for så alligevel at acceptere de politiske kendsgerninger når de foreligger.

Men i denne sag tager rådgiverne og embedsmændene fejl. Alle i og uden for fiskeriet siger uden undtagelse ”det kan man da ikke”. Regeringen kan da ikke belønne de fiskere som har brudt regler-

ne! Der må være en ombudsmand; en rigsrevision en stats- og eller forvaltningsretslig instans som kan stoppe en sådan proces. Men det er der ikke, for i denne sag er det nu regeringen og Folketinget som træffer den endelige afgørelse.

Men den situation vil ændre sig radikalt efter en eventuel vedtagelse af FKA-modellen. FKA modellen er en revolution i fiskeriet og selv om fiskerne tager det roligt, så oplev det som stilheden før stormen. Når fiskerne står tilbage med dommen (papiret som giver dem deres nye ejendom) i deres hænder, så er der for mange ingen vej tilbage. Så stiller de spørgsmålene: Hvorfor skal ham, der har snydt så meget, nu også have så meget og jeg der har overholdt reglerne, have så lidt? Og det vil der så være nogen som skal svare på.

Folk spørger ofte, hvorfor har de mange fiskere der har overholdt reglerne, og mistet derved, tilladt deres kollegaer at bryde reglerne? Svarene på det spørgsmål kender rådgiverne og regeringens embedsmænd. Og det er disse svar "fiskerne falder også til patten denne gang" som er den store skandale i denne sag. Levende Hav har ofte redegjort for dette "ulovlighedens" paradoks i fiskeriet. Fiskerne på deres side giver os konkrete oplysninger om ulovlighederne og beder os om at holde fast, men aldrig at nævne deres navne i sagerne. For en fisker kan simpelthen ikke stå frem og anklage en kollega for at bedrive ulovligt fiskeri. I fiskeriet er det umuligt at fremsætte sådanne anklager – og det ved embedsmændene og det udnytter de på det groveste.

I det seneste brev til formanden for Levende Hav skriver Fødevareministeren bl.a.: "Det er ikke første gang, at du skriver om det, som du vurderer som forskellige former for ulovligheder i dansk fiskeri. Uanset fiskerikontrollens ihærdighed er det desværre ikke altid muligt at afsløre formodede ulovligheder. Jeg ønsker på ingen måde at holde hånden over folk, der overtræder loven, men vi er på den anden side også nødt til at kunne bevise, at der rent faktisk har fundet ulovligheder sted, hvis vi skal kunne gøre noget ved det". Bemærk at den lange række af fiskeripolitiske tiltag og nye kontrolforanstaltninger i fiskeriet siden 2000 også bevidner, at det historiske fiskeri ikke er foregået efter reglerne.

Fødevareministeren har sagt i samme sag "en ulovlighed er en for mange". Dertil er det kun at sige: Ja en ulovlighed er en for meget, for hvis FKA-modellen skal indføres ved brug af historikken, så forudsætter det faktisk, at alle deltagerne har "lig i lasten" at alle har snydt på vægten, og det har alle fiskere altså ikke! Hvis en ulovlighed er en for meget i fremtidens fiskeri, så må en ulovlighed også være en for meget i den historik, som nu skal forgylde de fiskere der har snydt på vægten.

Vi forholder os til det historiske fiskeri i forhold til denne nye regulering; at ulovlighederne er foregået og at de har været meget omfattende og derfor burde historikken også være en umulighed for en regering, der også står vagt om lov og ret. Men det er og bliver som nævnt en politisk/moralsk beslutning, som regeringen og dets flertal i Folketinget tager og derfor kommer til at bære ansvaret for.

Når og hvis FKA-modellen med dens historik er gennemført, så vil fiskerne stå frem med hver deres historie, bl.a. denne: "Her er jeg, her er mit fartøj, her er mit fiskeri, det er hvad jeg har foretaget mig. Myndighederne har givet mig denne tildeling af fisk. Dér ved siden af mig ligger et fartøj som har fisket med en motor der er 3 gange større end min og 3 gange større end loven tillader det. Dette fartøj har landet fisken i tre fartøjer som ikke selv har fanget fisken, men som er anskaffet med det ene formål, at kunne lande fisken i disse fartøjer. Denne fartøjsejer har fået en mængde fisk der er 4

gange så stor som den mængde jeg har fået. Nu har myndighederne lovliggjort disse ulovligheder og jeg står tilbage som den idiot jeg har været.”

Mht. det juridiske i FKA-modellen har regeringen sikkert fået en stats- og forvaltningsretslig vurdering af det holdbare i at overdrage statens ejendom til borgere som er mistænkt og/eller dømt for ikke at have overholdt gældende love. Kan de fiskere som er dømt for at overtræde gældende regler i fiskeriet, f.eks. en sag som den seneste fra Bornholm om ”skuffefisk”, få FKA udmålt efter fartøjernes historiske fiskeri? Hvis de kan det, gøres der så fradrag i deres FAK for de ulovligheder som de er dømt for? Situationen for dømte fiskere er ikke beskrevet nogen steder.

Men de dømte ulovligheder er for intet at regne med de ulovligheder, som FKA-modellen nu får fejlet ind under gulvtæppet.

Et andet ex. er puljefiskeriet, et nyt system hvor flere fartøjer kan fiske i samme pulje. Det er dybt uretfærdigt at FKA-modellen nu vil lovliggøre dette ulovlige fiskeri. På side 7 i Fiskeri Tidende uge 36 citeres Hanstholm-fiskernes formand Jan Hansen for følgende: ”Der er nogen, der tidligere har byttet fisk på fangstjournaler... ved at lave puljer af fartøjer, f.eks. i en havn, kan den slags blive lovligt”. Her er det altså en formand fra en af de store havne på vestkysten, som åbent erkender det ulovlige i de omskrivninger som er foregået. Grenå fiskernes formand har overfor fødevareminister Hans Chr. Schmidt dokumenteret omfattende ulovligheder med omskrivninger af landinger af torsk fra Nordsøen og Skagerrak til Kattegat.

- Kan regeringen virkelig lovliggøre og belønne disse fiskere, ved at overdrage dem de ganske betydelige kvoteværdier som er indeholdt i FKA modellen?

I Fiskeri Tidende nr. 36 er Fødevareministeren citeret for følgende ”Nogle siger, at historikken ikke er millimeter korrekt, men så er det jeg spørger: Har du en anden ordning, der er det?” Nej den findes ikke, siger Fødevareministeren til Fiskeri Tidende.

I Levende Hav er vi enige i, at der er akut brug for en ny fiskeripolitik og regulering og at en sådan aldrig kan blive helt retfærdig. Men derfra og til at fremlægge en fiskeripolitik, hvor man belønner de fiskere som har brudt de gældende regler og som har snydt deres kollegaer i flere år, er der efter vores mening en verden til forskel.

Og det er ikke sandt som ministeren påstår at der ikke findes andre forslag til reguleringer end FKA-modellen. Vi har været med til at udvikle flere modeller og de tager alle udgangspunkt i en regulering uden omsættelighed og historik. For omsætteligheden gavner ikke havet, fiskebestandene og de mange fiskere, men kun ca. 25 % af fartøjsejerne. Resten, herunder alle partsfiskere, har ikke brug for FKA-modellen. Historikken er blot én fordelingsnøgle, der er mange andre, ex. en sammenlægning af rationer. Sammenlægning af rationer, med en dertilhørende gennemgribende revision af fartøjernes omskrivninger af fisk mellem fartøjer og farvande, vil også gavne en regulering som tillader et nødvendigt fremtidigt puljefiskeri.

En sammenlægning af rationer til årsmængder og et lovliggjort puljefiskeri, suppleret med andre reguleringselementer som beskrevet i den demersale rapport, f.eks. et indeks for bytte af fisk mellem farvande og arter, er en farbar kurs for de fleste fiskere.

Det mindretal af fartøjsejere som i dag støtter FKA-modellen, kommer i problemer uden en FKA regulering. Vi mener at fiskeriet og regeringen kommer i problemer med FKA modellen.

Derfor kan og bør regeringen med denne redegørelse gøre de få fartøjsejere klart, at FKA-modellen er så uretfærdig, at fiskeriet og regeringen ganske enkelt ikke kan leve med den.

Ferring strand den 12/9 2005

¹ For flere oplysninger om Levende Havs fiskeripolitiske virke siden 1999, henvises til hjemmesiden www.levendehav.dk hvor der er oplistet en lang række dokumenter med ref. til den danske og den europæiske fiskeripolitik.

² Regeringens fiskeripolitiske grundlag 2005. "**Fornyelse af fiskeripolitikken** Regeringen ser med bekymring på den langsomme genopbygning af fiskebestandene og på den økonomiske udvikling i fiskerierhvervet. Den enkelte fisker skal have bedre mulighed for at drive et fiskeri, der passer til den pågældendes fartøj og fangstmetoder. Regeringen vil derfor fremlægge forslag om nye metoder til regulering af fiskeriet, som forbedrer den enkelte fiskers mulighed for at erhverve og sammenlægge kvoter, og dermed fremmer dynamikken i erhvervet."

³ Se rapport fra Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri "Rapport Arbejdsgruppen om ny regulering af det demersale fiskeri". 8. juli 2005

⁴ Det fiskeri som foregår efter de fiskearter (torsk, rødspætter, hummer etc.) som lever og fouragerer på eller tæt ved havbunden.

⁵ Det fiskeri som foregår efter de fiskearter (sild, makrel etc.) som lever og fouragerer oppe i vandsøjlen

⁶ Et partsfiskeri kan ikke sammenlignes med et lønarbejde. Et partsfiskeri kan bedst sammenlignes med et band der lever af at spille musik (fra artikel "Partsfiskeriets kultur v/Thomas Højrup)